

Proč začaly křížové výpravy?

Přečti si dvě verze řeči papeže Urbana II., kterou vyhlásil První křížovou výpravu.

- 1) Jednou barvou podtrhni **příčiny** vypuknutí křížových výprav,
- 2) druhou barvou **důvody**, proč by na ně lidé měli jít,
- 3) třetí barvou, **kdo** by na ně měl jít,
- 4) další barvou, pokud najdete v textu něco, co vám přijde divné, podezřelé nebo nesmyslné

Řeč papeže Urbana II. na koncilu v Clermontu podle Fulchera z Chartres, zkráceno.

Přesto, vy synové Boží, že jste slíbili pevněji než kdy dříve zachovat mezi sebou mír [...], musíte zaměřit sílu vaší spravedlnosti k další věci, která se týká vás i Boha. Vaši bratři, kteří žijí na východě, jsou v neodkladné potřebě vaší pomoci a vy si musíte pospíšet naplnit to, co jím mnohokrát bylo slíbeno. Jak už mnozí z vás slyšeli, Turkové a Arabové na ně zaútočili a zabrali si území [Byzantské říše] až po středozemní moře. [...]. Zabili a zajali mnohé, zničili kostely a poškodili [Byzantské] impérium. Pokud jím v tom dovolíte pokračovat, budou stále víc útočit na Boží věrné. Z těchto důvodů já, či spíše Bůh, vysílám vás jako hlasatele abyste to všude zvěštovali a přesvědčili všechny lidi, nezávislé na hodnosti, pěšáky i rytíře, chudé i bohaté, aby rychle přinesli těmto křesťanům pomoc, a aby vyhnali tuto odpornou sortu ze země našich přátel. [...]

Kristus to přikazuje. [...] Všichni, kdo cestou zemřou, [...] nebo zemřou v bitvě proti pohanům, budou mít okamžitě prominuté hříchy. Toto jím zaručuji moci Boha, kterou mi svěřil. Jaká pohana, jestli tak opovrženíhodná a prostá rasa, která uctívá demony, by měla dobýt lid mající víru ve všemocného Boha [...].

Nechte ty, kteří si zvykli vést nespravedlivé války proti věřícím, ať válčí proti nevěřícím [...]. Nechte ty, kteří dlouhou dobu byli zloději, ať se stanou rytíři. Nechte ty, kteří válčili proti bratrům a příbuzným, ať teď správně válčí proti barbarům. Nechte ty, kteří za drobnou úplatu válčili jako žoldáci, ať teď válčí za věčnou odměnu. [...] Poslouchajte. Na jedné straně budou bolaví a chudí, na druhé bohatí, na té první nepřátele Pána, na té druhé jeho přátele. [...]

Řeč papeže Urbana II. na koncilu v Clermontu podle Roberta Mnicha, zkráceno

Vy, kteří jste [...] byli vybráni Bohem [...]. Chceme vás uvědomit o nebezpečí, které ohrožuje vás a celý věřící svět. [...] Otřesné zprávy k nám došly o událostech, které se staly kolem Jeruzaléma [...] že lid z Perského království, [...] rasa úplně cizí Bohu, vtrhla na křesťanské území, a zpusťovala toto území ohněm a mečem. Peršané několik křesťanů zajali, odvedli je do své země, ostatní krutě mučili. Úplně srovnali se zemí několik [...] chrámů [...]. Obřezávají křesťany a rozmazávají krev z obřizky nad oltářem nebo ji ukládají do křtitelnice. Radují se z toho, když druhé zabíjejí; rozřezávají jím břicha, vybírají jim vnitřnosti a přivazují je ke kůlu. [...] A co bych měl říci o znásilňování žen? [...]

Kdo je za toto pomstí, kdo napraví škody, jestliže vy to neuděláte? [...] Vy byste měli být zvláště vyburcováni skutečností, že Svatý hrob našeho Pána Spasitele je v rukou těchto nevěřících [...].

Tato země, ve které žijete, obklopená z jedné strany mořem a z druhé strany horskými vrcholky, může stěží uspokojit mnohé z vás. Neoplývá bohatstvím, vskutku stěží poskytuje dosti potravy pro ty, kteří ji obdělávají. Proto se zabíjíte a pohlcujete jeden druhého. Zastavte tuto věčnou nenávist, zanechte

sporů, upustíte od válek, zastavte je a utište všechny konflikty a spory. Začíná cesta ke Svatému hrobu. Zmocněte se země, která je hanebně obsazená, která však byla [nám] dána Bohem [...] a která, jak říká Písmo, oplývá mlékem a strdím [...]

Podstupte tuto cestu, aby vám byly prominuty vaše hříchy [...] Bůh to chce (*Deus Vult*) [...].

Nepožadujeme a neradíme, aby tuto cestu podstoupily osoby starší a slabší nebo ti, kdo nevládnou zbraní. Žádné ženy nechtě netáhnou, jen pokud by doprovázely své muže [...] Bohatí, pomáhajte chudým, dovolte jim podle jejich možnosti se zúčastnit, přiveďte zkušené vojáky a spolu s nimi jděte do války [...].

Na základě obou textů vyplňte tabulku:

FULCHER Z CHARTRES

OBA

ROBERT MNICH

Křížové výpravy mají proběhnout, protože... (více důvodů)

Lidé by měli se zúčastnit křížových výprav, protože... (více důvodů)

Na křížové výprav by měl/i jít... a naopak by tam neměli chodit...

Vyber, co dělá text **důvěryhodnější**:

☐

Autor má k dispozici další zdroje (texty, svědky)

☐

Text je delší

☐

Text obsahuje víc podrobnosti

☐

Text byl napsaný dřív

☐

Autor píše podle vlastní zkušenosti

☐

Autor byl speciálně pověřen, aby text napsal

☐

Autor napsal podobných textů víc (je třeba kronikář)

☐

Text se lépe čte

☐

Text je originál, a ne pozdější přepis

Přečti si informace o autorech. Označ toho, kdo je podle tebe důvěryhodnější.

Fulcher z Chartes

Kněz a kronikář, který se buď osobně účastnil koncilu v Clermontu, nebo znal někoho, kdo se ho zúčastnil. Popis řeči vznikl brzy po koncilu, přesný rok ale neznáme. Zúčastnil se i první křížové výpravy, a nakonec se stal kanovníkem v Chrámu Svatého hrobu v Jeruzalémě, kde měl k dispozici rozsáhlou knihovnu. Původní kronika se nedochovala, ale ještě za jeho života vzniklo několik do různé míry upravených opisů.

Robert Mnich

Kněz a představený kláštera. Píše svou verzi proslovu až 12 až 25 let po koncilu jako úvod k přepisu jiné kroniky, kterou má udělat méně „lidovou“. Jeho verze proslovu je delší, podrobnější, lépe vyargumentovaná a obsahuje i témata, která ve Fulcherově verzi chybí. Tvrdí, že se koncilu zúčastnil osobně.

Vyber, čemu v textech můžeme důvěřovat:

☐ Jazykové podobě řeči, kterou pronesl Urban II	☐ Obsahové a argumentační podobě toho, co řekl Urban II
☐ Způsobu, jakým křížovým výpravám rozuměla tehdejší společnost	☐ Způsobu, jakým křížovým výpravám rozuměl tehdejší církevní a vládnoucí vrstva
☐ Způsobu, jakým křížovým výpravám rozuměl Urban II.	

NA DOMA: Podívejte se na video Slavné dny, [Den, kdy křížáci ztratili Jeruzalém](#). Napište, jestli důvody ke křížovým výpravám se ve videu v něčem odlišují od těch uvedených v textech.

